

Пояснююча записка до оцінки доходів місцевих бюджетів на 2026 рік

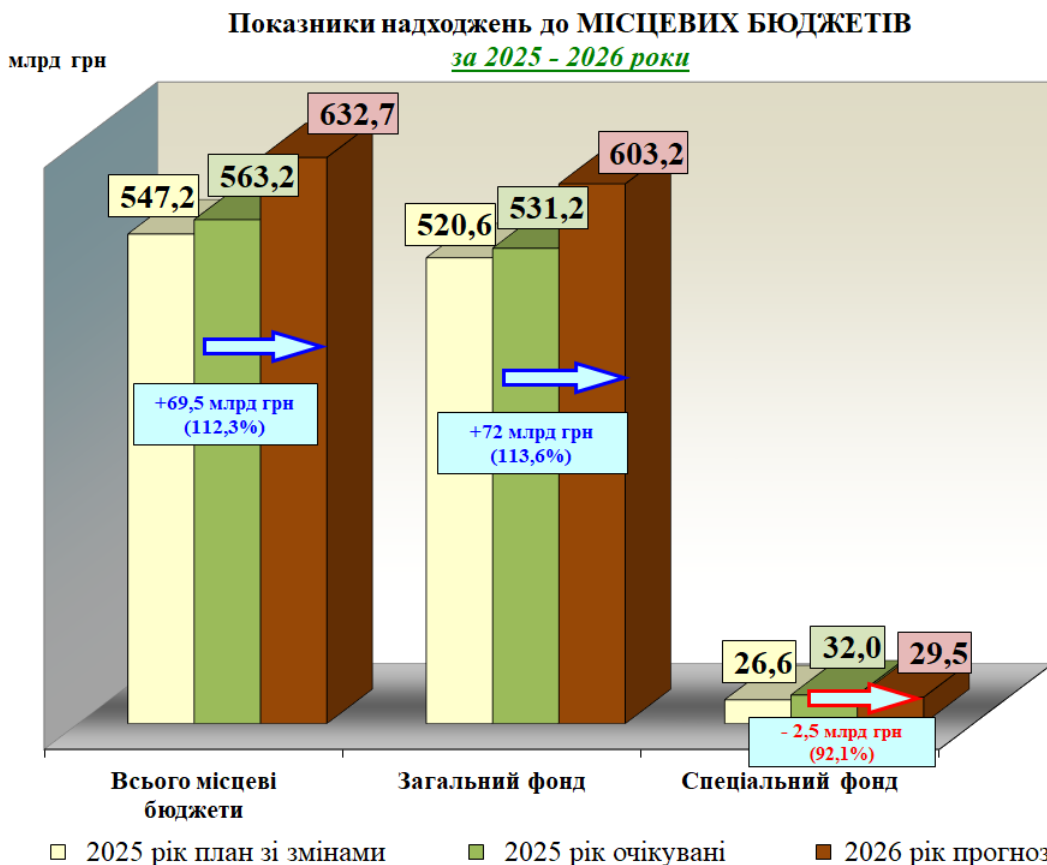
Показники доходної частини місцевих бюджетів на 2026 рік розроблені на базі основних прогнозних макропоказників економічного і соціального розвитку України, які враховують дію правового режиму воєнного стану, та із застосуванням норм бюджетного та податкового законодавства.

При прогнозуванні доходної частини місцевих бюджетів на 2026 рік було враховано:

- наявні статистичні показники, які використовуються при розрахунку прогнозних надходжень податків та зборів, зокрема за 2024 рік, прогноз економічного і соціального розвитку України на 2026–2028 роки, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 06.08.2025 № 946.
- фактичне виконання доходної частини бюджету;
- застосування нормативу зарахування податку на доходи фізичних осіб до місцевих бюджетів відповідно до норм Бюджетного кодексу України (без врахування податку на доходи фізичних осіб від грошового забезпечення військовослужбовців);
- періоди дії воєнного стану.

В цілому, показник доходів місцевих бюджетів на 2026 рік обраховано в сумі **632,7 млрд грн**, у тому числі:

- ❑ загальний фонд – **603,2 млрд грн**;
- ❑ спеціальний фонд – **29,5 млрд гривень**.

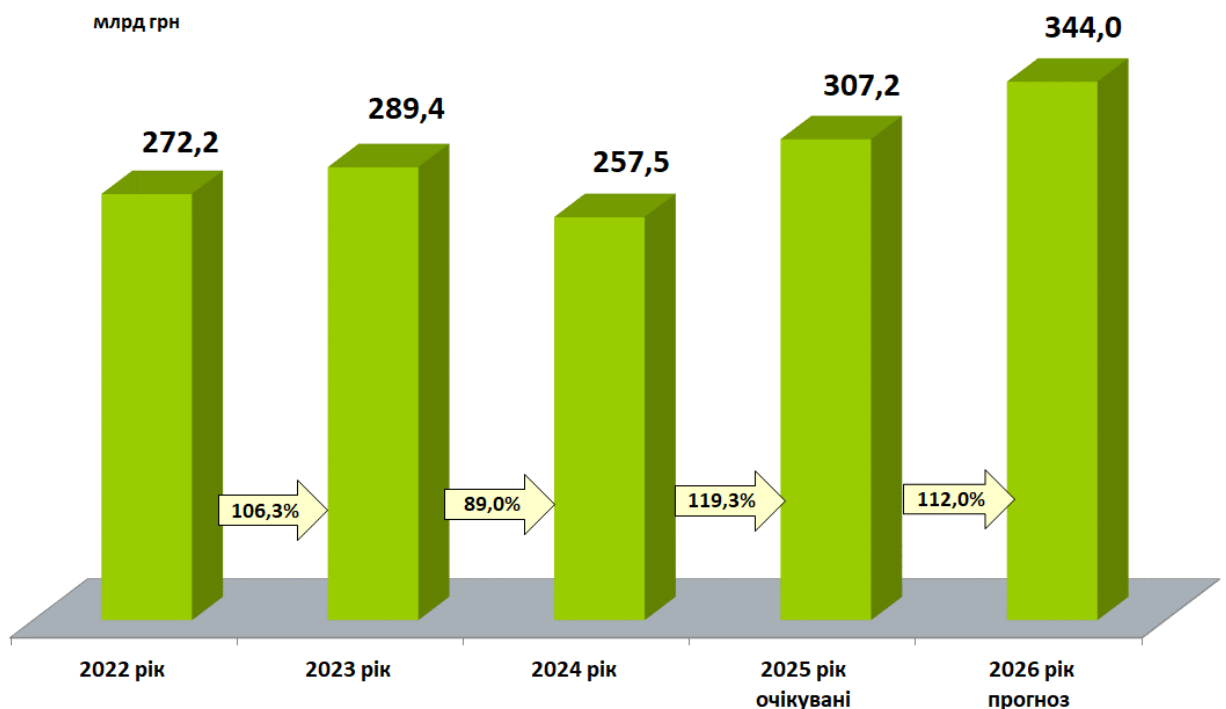
Прогнозні показники доходів місцевих бюджетів на 2026 рік, у порівнянні до плану зі змінами на 2025 рік, збільшено на 85,5 млрд грн або на 15,6% (до очікуваних збільшено на 69,5 млрд грн або на 12,3%), у тому числі по:

- ✓ загальному фонду – збільшується на 82,6 млрд грн або на 15,9% (до очікуваних збільшується на 72 млрд грн або на 13,6%);
- ✓ спеціальному фонду – збільшується на 2,9 млрд грн або на 10,9% (до очікуваних зменшується на 2,5 млрд грн або на 7,9%).

Основним джерелом надходжень загального фонду є податок на доходи фізичних осіб, що становить 57% від показника доходів загального фонду 2026 року.

Прогнозні показники розраховані в програмному середовищі Eviews10 та базуються на використанні залежностей, що виявлені методами регресійного аналізу, між фактичними надходженнями податку та середньою заробітною платою штатних працівників, кількістю працюючих, ставкою податку, а також з урахуванням змін в обліку статистичних показників заробітної плати штатних працівників.

Динаміка надходжень податку на доходи фізичних осіб до місцевих бюджетів

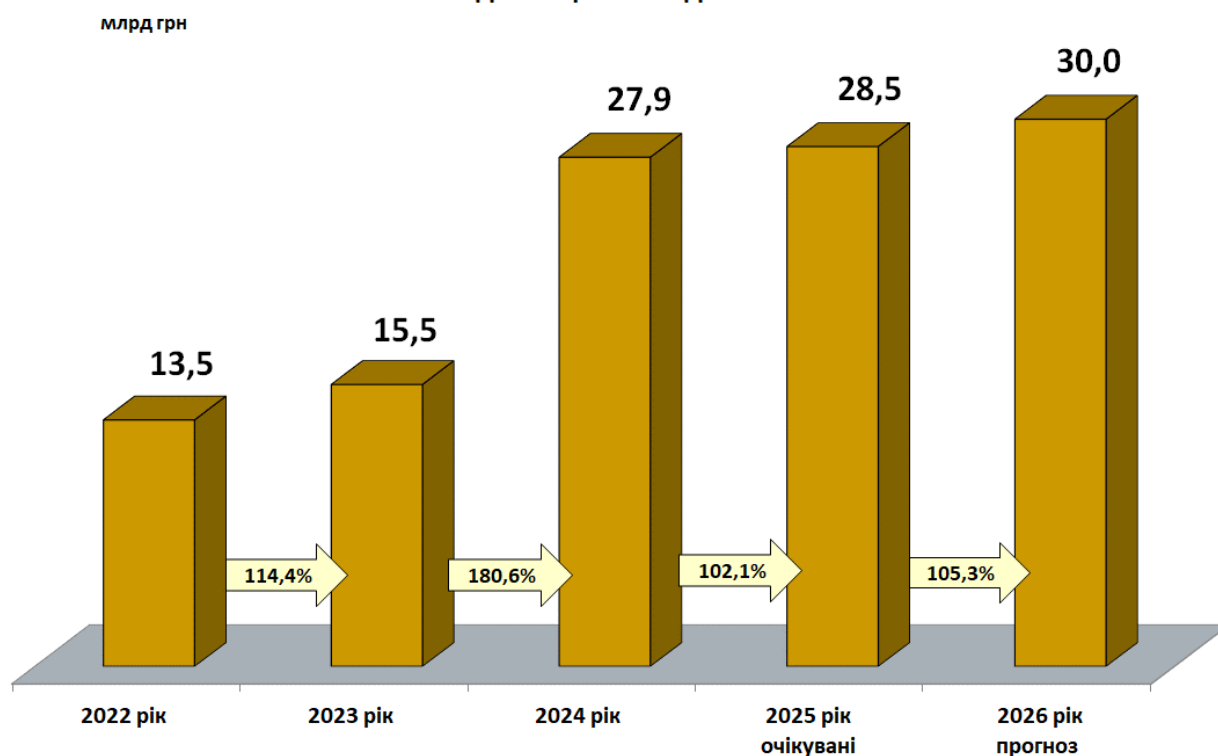
Враховані в бюджеті показники податку на доходи фізичних осіб на 2026 рік до місцевих бюджетів становлять 344 млрд гривень.

При розрахунку показника податку на доходи фізичних осіб застосовано норматив розподілу податку відповідно до норм бюджетного законодавства (без врахування податку на доходи фізичних осіб від грошового забезпечення військовослужбовців), а також зростання ділової активності суб'єктів

господарювання, виходячи з можливостей в періоди дії воєнного стану та ліквідації наслідків збройної агресії проти України.

✚ **Показник надходжень 10% податку на прибуток підприємств недержавної форми власності та комунальних підприємств і фінансових установ до місцевих бюджетів (обласних) на 2026 рік прогнозується у розмірі 30 млрд грн, порівняно із очікуваним показником на 2025 рік збільшується на 1,5 млрд грн або на 5,3 відсотка.** Очікувані надходження у 2025 році включають одноразову сплату податку на прибуток підприємств банківськими установами за 2024 рік за ставкою 50 відсотків та сплату податку на прибуток у 2025 році КП «Київтеплоенерго» в сумі 2,1 млрд гривень. А починаючи з 2024 року така ставка встановлена у розмірі 25 відсотків. Розрахунок проведено відповідно до чинних норм податкового законодавства із урахуванням прогнозу прибутку прибуткових підприємств та термінів нарахування та сплати податку.

Динаміка надходжень податку на прибуток підприємств до місцевих бюджетів

✚ **Розрахунок показника рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів на 2026 рік** здійснено із врахуванням очікуваних надходжень (нарахувань) такої рентної плати у поточному році, термінів сплати, а також аналізу динаміки надходжень у попередніх періодах та без застосування індексації ставок, визначених в абсолютних значеннях.

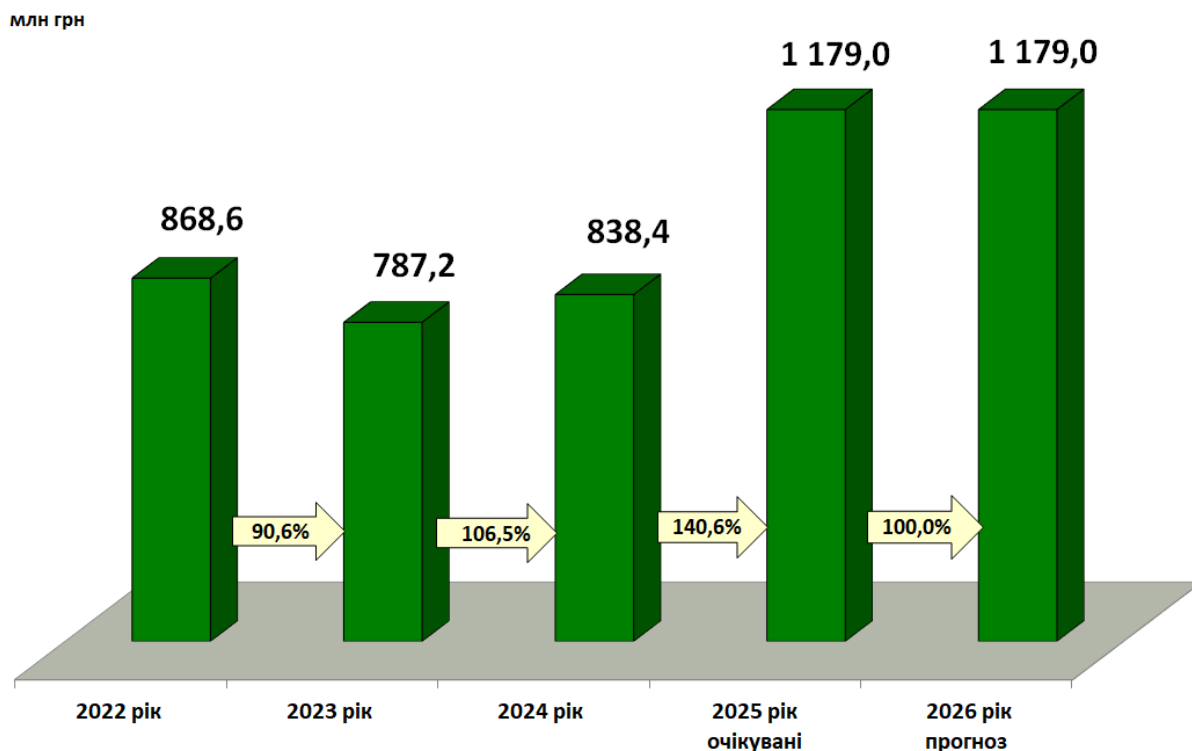
Об'єктом оподаткування рентною платою за спеціальне використання лісових ресурсів є: деревина, заготовлена в порядку рубок головного користування; деревина, заготовлена під час проведення заходів щодо поліпшення якісного складу лісів, використання корисних властивостей лісів та інше.

Починаючи з 2019 року, рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів за деревину, заготовлену в порядку рубок головного користування, зараховується у пропорціях: 37% - до загального фонду державного бюджету,

26% - до спеціального фонду державного бюджету та 37% - до доходів місцевих бюджетів.

Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів за деревину, заготовлену під час проведення заходів щодо поліпшення якісного складу лісів, використання корисних властивостей лісів та інше зараховується до місцевих бюджетів у повному обсязі.

Динаміка надходжень рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів до місцевих бюджетів

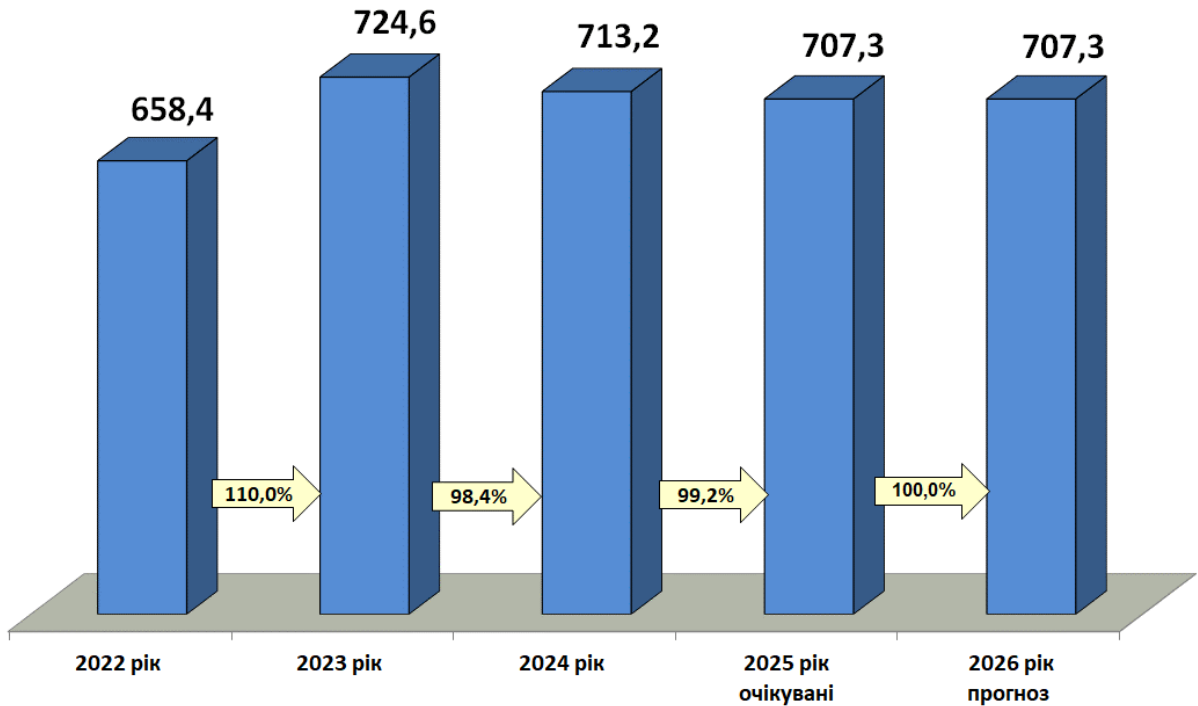
Показники рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів до місцевих бюджетів на **2026 рік** становлять **1 179** млн гривень.

✚ **Розрахунок** показника рентної плати за спеціальне використання води на **2026 рік** до місцевих бюджетів здійснено із врахуванням очікуваних надходжень (нарахувань) такої рентної плати у поточному році, термінів сплати, а також аналізу динаміки надходжень у попередніх періодах та без застосування індексації ставок, визначених в абсолютних значеннях.

Починаючи з 2018 року, рентна плата за спеціальне використання води зараховується у пропорціях: 45% - до загального фонду державного бюджету (крім 45% рентної плати за спеціальне використання води без її вилучення з водних об'єктів для потреб гідроенергетики, яка з 01.04.2022 зараховується до Державного фонду внутрішніх водних шляхів), 10% - до спеціального фонду державного бюджету та 45% - до доходів місцевих бюджетів.

**Динаміка надходжень рентної плати за спеціальне використання води
до місцевих бюджетів**

млн грн

Показники рентної плати за спеціальне використання води на 2026 рік становлять 707,3 млн гривень.

Починаючи з 2018 року, платниками рентної плати за спеціальне використання води є: первинні водокористувачі, які використовують та/або передають вторинним водокористувачам воду, отриману шляхом забору води з водних об'єктів; суб'єкти господарювання: юридичні особи та фізичні особи - підприємці, які використовують воду для потреб гідроенергетики, водного транспорту і рибництва. Об'єктом оподаткування рентною платою за спеціальне використання води є фактичний обсяг води, який використовують водокористувачі.

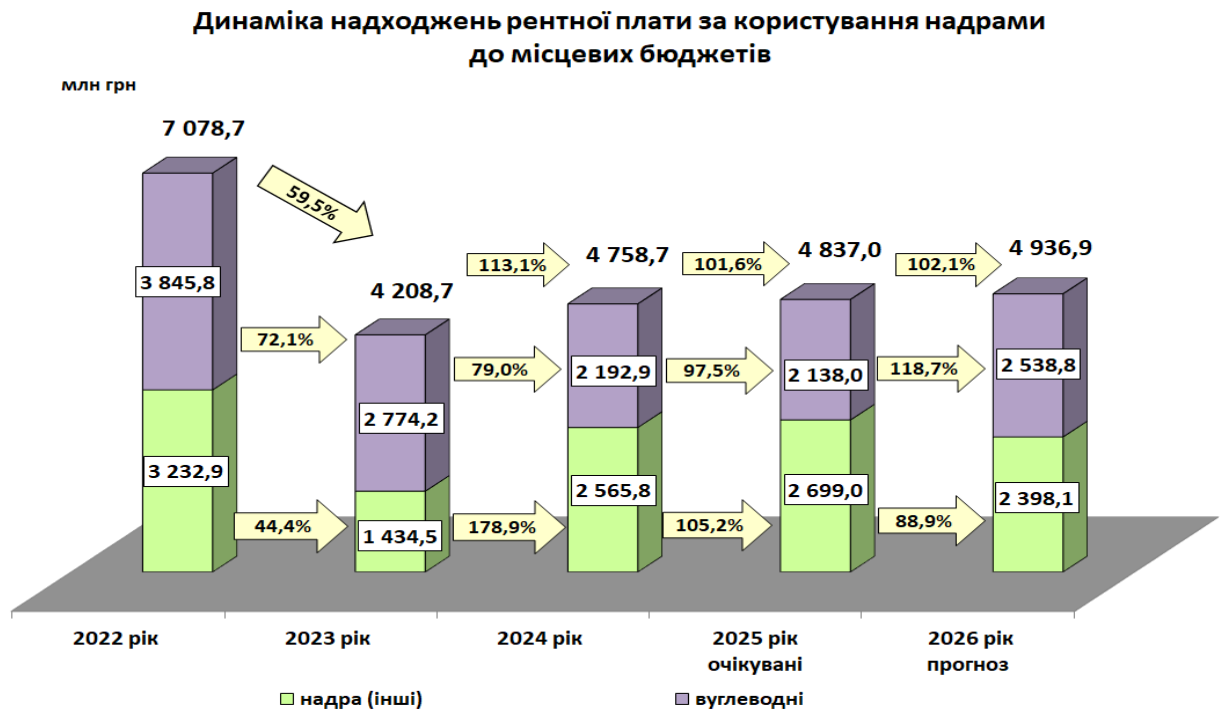
✚ **Розрахунок рентної плати** за видобування корисних копалин загальнодержавного (крім видобування нафти, природного газу та газового конденсату) та місцевого значення на **2026 рік** здійснено із врахуванням очікуваних надходжень (нарахувань) відповідної рентної плати у поточному році, макроекономічних показників, зокрема індексу цін виробників у добувній промисловості і розробленні кар'єрів (крім застосування його до рентної плати за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин), середньорічне зниження світової ціни на залізні руди, а також аналізу динаміки надходжень у попередніх періодах. До діючих ставок рентної плати за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, визначених в абсолютних значеннях, індексація не застосовувалась.

Прогнозний обсяг надходжень рентної плати за користування надрами для видобування нафти, природного газу та газового конденсату визначено із урахуванням макроекономічного прогнозу, зокрема, прогнозної ціни реалізації природного газу (із врахуванням особливостей, визначених пунктом 69.31 розділу XX Податкового кодексу України) та середньорічної ціни одного

бареля нафти Brent, прогнозного середньорічного обмінного курсу гривні до долара США, а також виходячи із прогнозних обсягів видобутку вуглеводневої сировини (*природного газу, нафти та газового конденсату*) та диференційованих ставок оподаткування (*в залежності від глибини залягання покладів*).

Починаючи з 2019 року, рентна плата за видобування корисних копалин загальнодержавного значення (крім рентної плати за користування надрами для видобування нафти, природного газу та газового конденсату) зараховується у пропорціях: 70% - до доходів державного бюджету і 30% - до доходів місцевих бюджетів, також до місцевих бюджетів у повному обсязі зараховується рентна плата за видобування корисних копалин місцевого значення та рентна плата за користування надрами, в цілях не пов'язаних з видобуванням корисних копалин.

Рентна плата за користування надрами для видобування нафти, природного газу та газового конденсату (вуглеводні) зараховується починаючи з 2018 року у наступних пропорціях: 95% - до доходів державного бюджету і 5% - до доходів місцевих бюджетів.

Показник рентної плати за користування надрами до місцевих бюджетів на 2026 рік становить 4 936,9 млн грн, порівняно із очікуваним показником на 2025 рік, збільшується на 99,9 млн грн або на 2,1 відсотка.

Прогнозний показник рентної плати за користування надрами з видобутку природного газу, нафти та газового конденсату на 2026 рік становить 2 538,8 млн грн, порівняно із очікуваним показником на 2025 рік, збільшується на 400,8 млн грн або на 18,7 відсотка.

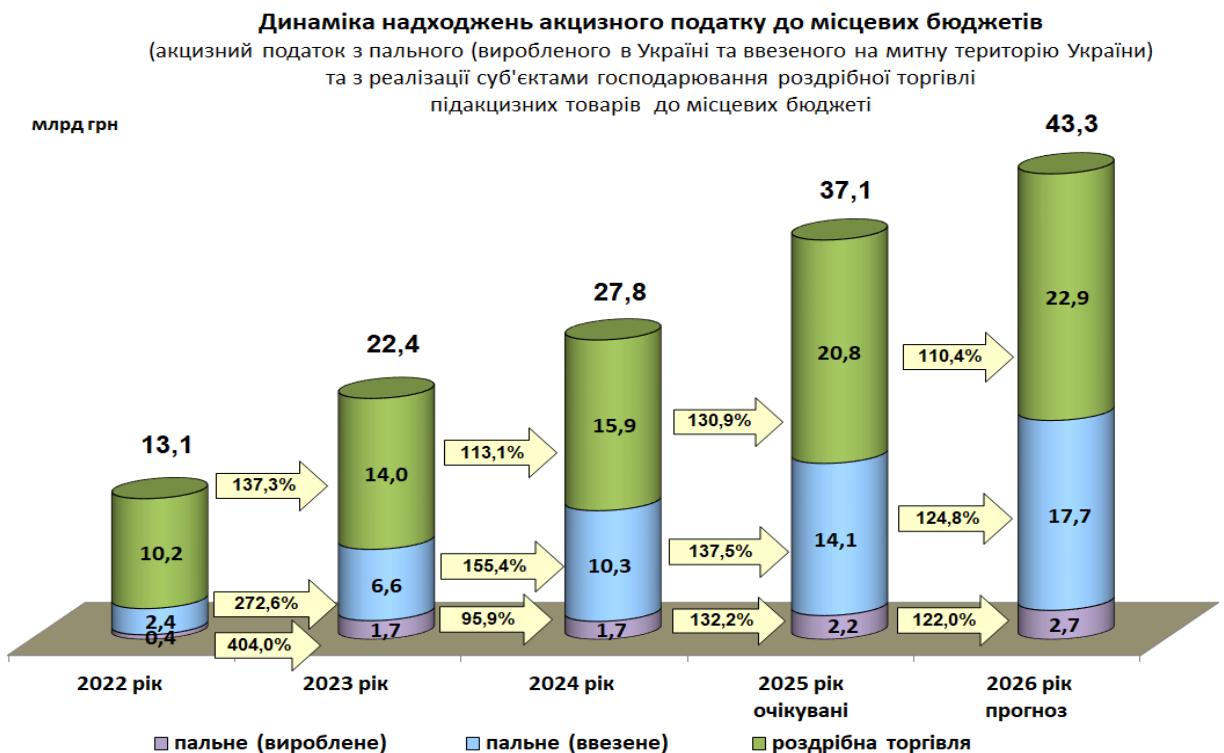
✚ Показник надходжень акцизного податку на 2026 рік становить 43 286,9 млн гривень.

Прогнозні надходження акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю підакцизних товарів визначені по діючому законодавству, що передбачає зарахування надходжень з алкогольних напоїв та тютюнових виробів до бюджетів місцевого самоврядування в обсязі **22 933 млн грн**, порівняно із очікуваним показником на 2025 рік, збільшуються на **2 160 млн грн** або на **10,4 відсотка**.

Крім того, 13,44 відсотка акцизного податку з виробленого в Україні та ввезеного на митну територію України пального зараховуються до загального фонду бюджетів місцевого самоврядування.

Прогнозні показники акцизного податку з пального на 2026 рік визначені на основі прогнозних обсягів виробництва, імпорту та реалізації пального на 2026 рік з врахуванням поступового наближення ставок акцизного податку на пальне до рівня, передбаченого директивами ЄС, відповідно до Закону України від 18.07.2024 № 3878-ІХ «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо імплементації положень актів права Європейського Союзу щодо акцизного податку».

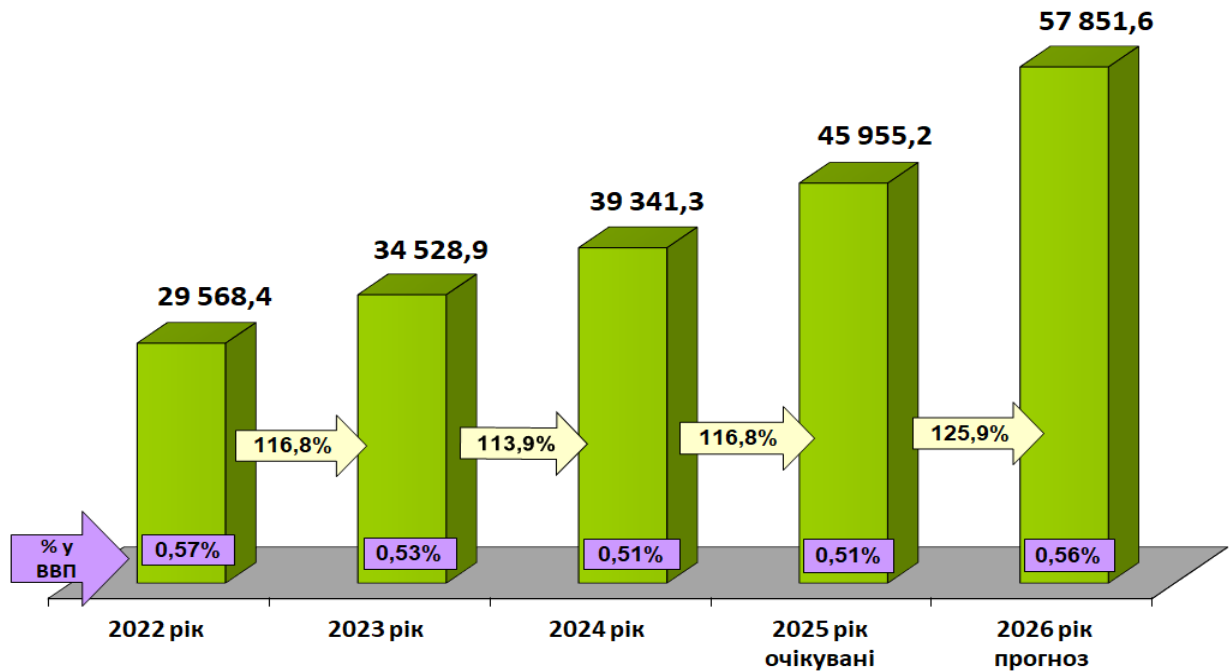
Показники акцизного податку з виробленого в Україні та ввезеного на митну територію України пального на 2026 рік, порівняно із очікуваними надходженнями 2025 року, збільшуються на 3 991,9 млн грн або на 24,4 відсотка.

✚ **Розрахунок податку на майно, зокрема, плати за землю на 2026 рік** проведено у розрізі юридичних та фізичних осіб за видами земельного податку та орендної плати за земельні ділянки державної і комунальної власності, а також із врахування індексації нормативно грошової оцінки земельних ділянок, у тому числі сільськогосподарських угідь (рілля, багаторічних насаджень, сіножатей, пасовищ та перелогів).

Динаміка надходжень податку на майно (плата за землю)

млн грн

Прогнозний показник податку на майно (плата за землю) до місцевих бюджетів на 2026 рік становить 57 851,6 млн грн, порівняно із очікуваним показником на 2025 рік, збільшується на 11 896,4 млн грн або на 25,9 відсотка.

З 2019 року запроваджено земельний податок за лісові землі та встановлено ставки податку за один гектар лісових земель відповідно до статей 274 та 277 Податкового кодексу України.

Починаючи з 2021 року за земельні ділянки (крім земельних ділянок сільськогосподарського призначення, що використовуються для ведення сільськогосподарського виробництва), в тому числі за земельні ділянки сільськогосподарського призначення, що не використовуються для ведення сільськогосподарського виробництва, юридичні особи – платники єдиного податку IV групи сплачують земельний податок на загальних підставах.

Прогноз надходжень плати за землю розраховано із врахуванням підпункту 69.14 пункту 69 підрозділу 10 розділу XX Податкового кодексу України, що діє по 31 грудня року наступного за роком, у якому припинено або скасовано воєнний, надзвичайний стан, яким визначено, що не нараховується та не сплачується плата за землю (земельний податок та орендна плата за земельні ділянки державної та комунальної власності) за земельні ділянки (земельні частки (паї), що розташовані на територіях, на яких ведуться (велися) бойові дії, або на територіях, тимчасово окупованих).

✚ **Розрахунок показника суми податку на майно (податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки) на 2026 рік** проведено у розрізі об'єктів житлової та комерційної нерухомості, юридичних та фізичних осіб, а також з урахуванням площі об'єктів, і становить **16 214,9 млн гривень**. **Прогнозна сума транспортного податку на 2026 рік становить 262,4 млн гривень.**

Прогнозний розрахунок податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, розраховано із врахуванням підпункту 69.22 пункту 69 підрозділу 10 розділу XX Податкового кодексу України, який визначає порядок сплати такого податку в умовах воєнного стану.

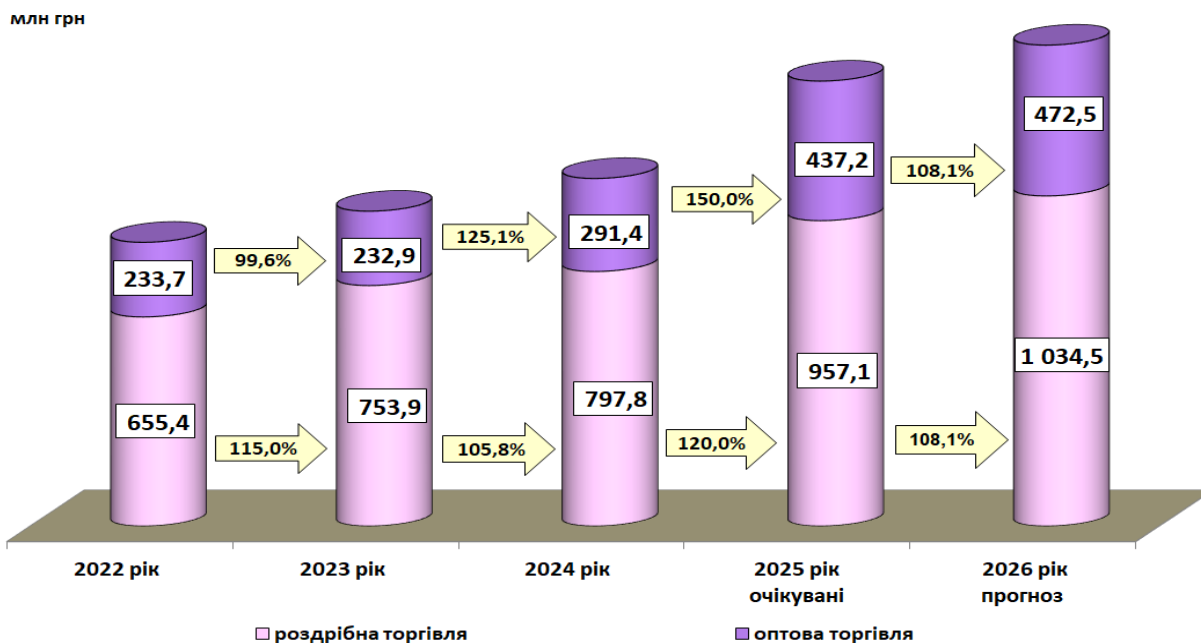
✚ **Прогнозна сума єдиного податку на 2026 рік становить 92 494,9 млн грн, порівняно із очікуваним показником на 2025 рік, збільшується на 14 064,6 млн грн або на 19,9 відсотка.**

У 2019 році до четвертої групи (сільськогосподарські товаровиробники) віднесені фізичні особи - підприємці, які провадять діяльність виключно в межах фермерського господарства, зареєстрованого відповідно до Закону України «Про фермерське господарство», за умови виконання сукупності вимог, визначених податковим законодавством.

З 23 травня 2020 року Законом України від 16.01.2020 № 466-IX збільшено граничний обсяг доходу для платників, що перебувають на спрощеній системі оподаткування та сплачують єдиний податок: I групи – з 300 тис. грн до 167 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року (далі – МЗП); II групи – з 1,5 млн грн до 834 розмірів МЗП; III групи – з 5 млн грн до 1167 розмірів МЗП.

✚ **Розрахунок показника плати за ліцензії на 2026 рік проведено у розрізі оптової та роздрібною торгівлі із врахуванням: динаміки кількості виданих ліцензій, діючих та скасованих; середньої плати за 1 видану ліцензію.**

Динаміка надходжень плати за ліцензії на право оптової та роздрібною торгівлі алкогольними напоями, сидром та перрі (без додавання спирту), тютюновими виробами та рідинами, що використовуються в електронних сигаретах

✚ **Показник плати за ліцензії оптової торгівлі до місцевих бюджетів на 2026 рік становить 472,5 млн грн, порівняно із очікуваним показником на 2025 рік, збільшується на 35,4 млн грн або на 8,1 відсотка.**

Показник плати за ліцензії роздрібної торгівлі до місцевих бюджетів на 2026 рік становить 1 034,5 млн грн, порівняно із очікуваним показником на 2025 рік збільшується на 77,4 млн грн або на 8,1 відсотка.

Основними платежами спеціального фонду є власні надходження бюджетних установ, кошти від продажу землі, екологічний податок, кошти від відчуження майна, що перебуває в комунальній власності та цільові фонди, утворені органами місцевого самоврядування та місцевими органами виконавчої влади, що відповідно становлять 86%, 5,2%, 4,4%, 1,8% та 1,8% від показника доходів спеціального фонду місцевих бюджетів на 2026 рік.

✚ Показник суми власних надходжень бюджетних установ на 2026 рік становить 25 352,7 млн гривень.

✚ Показник суми коштів від продажу землі на 2026 рік становить 1 539,9 млн грн (за даними місцевих фінансових органів).

✚ Показник суми екологічного податку на 2026 рік становить 1 296,6 млн гривень.

✚ Показник суми коштів від відчуження майна, що перебуває в комунальній власності на 2026 рік становить 517,7 млн грн (за даними місцевих фінансових органів).

✚ Показник суми цільових фондів, утворених органами місцевого самоврядування та місцевими органами виконавчої влади на 2026 рік становить 531,6 млн грн (за даними місцевих фінансових органів).